

ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت

فرهاد رستمی جمیل

چکیده

هدف: بررسی ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت در جهت ارتقای صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است.

روش / رویکرد پژوهش: روش پژوهش، تطبیقی و جامعه آماری شامل صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت است. جمع‌آوری داده‌ها براساس سیاهه واری شامل ۴۹ پرسش در دو بخش ویژگی‌های ساختاری و محتوایی است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ویژگی‌های ساختاری، محتوایی و مجموع ویژگی‌ها در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به ترتیب ۶۷/۱۸، ۶۲/۹۶، و ۶۵/۳٪ به کار رفته است، در حالی که این رقم در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، به ترتیب ۹۵/۴۵، ۹۲/۵۹، و ۹۳/۸۷٪ است.

نتیجه‌گیری: صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت از نظر ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها در رتبه پایین‌تری است.

کلیدواژه‌ها

نمایشگاه بین‌المللی کتاب، وبسایت، ویژگی ساختاری، ویژگی محتوایی، تهران، فرانکفورت

ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وب‌سایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت

فرهاد رستمی جمیل^۱

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۳/۱۷

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۷/۰۷

مقدمه

با ظهور و بروز اینترنت و شبکه جهانی وب، استفاده از آن روز به روز در حال افزایش است و در این میان، وب‌سایت‌های مختلفی هر روزه از سراسر جهان مورد بازدید قرار می‌گیرند. یکی از این وب‌سایت‌ها، وب‌سایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است که در طول سال و به خصوص ایام برگزاری نمایشگاه به دفعات بازدید می‌شود. بر این اساس، پژوهش حاضر در صدد برآمد تا این وب‌سایت و ویژگی‌های آن را بررسی کند.

زمانی که اینترنت و سپس وب جهان گستر به وجود آمد مانند هر پدیده جدید دیگر، همه به فکر استفاده از قابلیت‌های اعجاب‌آور آن بودند و به دیده تحسین به آن می‌نگریستند. پس از گذشت سال‌ها و تأثیر وب در سطوح مختلف زندگی انسان‌ها، مزایا و معایب این پدیده بر همه روشن شد. اهمیت و جهان‌شمولی این پدیده نوظهور باعث شد که متخصصان و دست‌اندرکاران وب برای رفع معایب و افزایش مزایای آن فعالیت کنند. بنابراین برای تشخیص و تعیین کمی و اشکالات و مزایای وب از جنبه‌های مختلف جستجو کردند. این متخصصان در نظر داشتند تا معیارها و چارچوب‌هایی برای ارزیابی وب کشف یا ایجاد نمایند. یکی از شیوه‌هایی که پس از جستجو و تلاش متخصصان مختلف به دست آمد، شیوه وب‌سنجی^۲ بود. ماهیت وب‌سنجی از فعالیت‌هایی نظیر کتاب‌سنجی^۳، اطلاع‌سنجی^۴، علم‌سنجی^۵، و سایر روش‌های سنجشی مشابه سرچشمه می‌گیرد که با الگوگیری از آنها افق تازه‌ای در فعالیت‌های کمی و سنجشی وب گشوده شد. در این روش، با بهره‌گیری

۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی - farhadrosta-mi777@gmail.com
2. Webometrics
3. Bibliometrics
4. Scientometrics
5. Informetrics

از آموزه‌های علوم مختلف، به‌خصوص ریاضیات و آمار، تلاش می‌شود تا هر یک از خصیصه‌های وب را در قالب‌های کمی ریخته و از نتایج به‌دست‌آمده از این سنجش‌ها، ارزیابی‌هایی در مورد وضعیت وب به‌عمل آورد (عصاره، حیدری، فراشبندی، و حاجی زین‌العابدینی، ۱۳۹۲، ص ۱۵۷).

امروزه مردم بیش از گذشته با وبسایت‌ها و خدمات آنها سروکار دارند. وجود وبسایت علاوه بر اینکه اعتبار نمایشگاه را بالا می‌برد، اطلاعات، خدمات، و محصولات نمایشگاه را نیز برای بازدیدکنندگان قابل دسترس می‌کند. وبسایت نمایشگاه همچنین تأثیر شدیدی بر اعتماد بازدیدکنندگان بالقوه دارد و برخلاف نمایشگاه، ۲۴ ساعته آماده ارائه خدمات است. با راه‌اندازی وبسایت نمایشگاه، آمار بازدیدکنندگان نمایشگاه افزایش می‌یابد و امکان بازدید حضوری از نمایشگاه را نیز بیشتر می‌کند. وبسایت نمایشگاه، پایگاه بسیار قوی برای تبلیغات به‌شمار می‌رود و به‌روزرسانی آن به‌سرعت و با کمترین هزینه انجام می‌شود. علاوه بر موارد یادشده باید در نظر داشت نمایشگاه‌های بین‌المللی دیگر نیز وبسایتی را برای ارائه خدمات خود در نظر می‌گیرند و با سایر نمایشگاه‌های بین‌المللی برای ارائه خدمات و عرضه و فروش محصولات خود به رقابت می‌پردازند (کر، ۱۳۸۰). به توجه به این مزایا، پژوهش‌هایی به‌طور خاص نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت را بررسی کرده‌اند.

کولایان (۱۳۸۰) در پژوهشی به بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت از ابتدا تاکنون پرداخت. در بخشی از این پژوهش، وبسایت نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت مورد توجه قرار گرفته است. یافته‌ها در این مورد نشان داد بخش "راهنمای شرکت‌کنندگان" در وبسایت نمایشگاه فرانکفورت که قابلیت کاوش چندگانه از طریق موضوع، نام کشور، نام مؤسسات، محصولات، زمینه فعالیت، نام افراد (مدیران مؤسسات)، و موقعیت مکانی مؤسسات در نمایشگاه را دارد از بخش‌های بسیار جالب این سایت است. متأسفانه وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران صفحه‌های لازم و امکانات کافی را برای این منظور ندارد و باید هرچه سریعتر با توجه به مقبولیت این نمایشگاه در سطح جهان به‌نحو شایسته‌تری تکمیل و فعال شود. در بخش معرفی مهم‌ترین نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب در وبسایت نمایشگاه کتاب فرانکفورت، نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نمایشگاه‌ها معرفی شده است.

مطلبی (۱۳۸۱) در پژوهشی مشابه، پنجاه و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت را بررسی کرد. در بخشی از این پژوهش، به شباهت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت اشاره شده است و اینکه نحوه برنامه‌ریزی، سازماندهی، و مدیریت

1. Kerr

مناسب نمایشگاه فرانکفورت می‌تواند به‌عنوان الگویی مناسب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران استفاده شود. احمدی فصیح (۱۳۸۳) نیز در پژوهش خود هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را بررسی و در بخشی از این پژوهش، به توسعه و گسترش بازار کتاب ایران در خارج از کشور اشاره کرده است. در این راستا، یکی از مهم‌ترین برنامه‌ها برای رسیدن به این هدف، اطلاع‌رسانی تخصصی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سطح بین‌الملل تعیین شده که لازمه آن وب‌سایتی جامع است. اسدرخت و نوذر (۱۳۸۴) وضعیت هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را بررسی کردند. در این پژوهش، از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به‌عنوان بزرگترین نمایشگاه کتاب جهان اسلام یاد شده است. در ضمن، در این پژوهش به راه‌اندازی وب‌سایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در جهت رفاه حال مخاطبان، ارائه آخرین اخبار نمایشگاه، ارائه فهرست کتاب‌های ناشران خارجی، و تسهیل خرید اشاره شده است.

نجفی (۱۳۸۶) در پژوهشی تطبیقی، نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت را با تهران مقایسه کرده است. وی برای این تطبیق، ۱۰ مورد از ویژگی‌های مشترک نمایشگاه تهران و فرانکفورت را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و اشتراکات و افتراقاتی را در خصوص این ویژگی‌ها در هر دو نمایشگاه مشاهده نمود. فاطمی‌زاده (۱۳۸۹) از دید متخصصان کتابداری به آسیب‌شناسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ پرداخت. یافته‌ها نشان داد میزان رضایتمندی جامعه مورد پژوهش از نحوه اطلاع‌رسانی در حد متوسط تعیین شده است. در این راستا، برای رضایتمندی هرچه بیشتر کاربران، گام‌های جدی‌تر در جهت ارتقای وب‌سایت نمایشگاه کتاب تهران در نظر گرفته شد. فدائی عراقی (۱۳۹۳) نیز در پژوهشی به بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سال‌های اخیر پرداخت. وی برای نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، عمده حوزه‌های آموزشی و پژوهشی تعیین کرد که از آن جمله می‌توان به بازاریابی و تبلیغات نمایشگاه و مطالعات تطبیقی و تاریخی نمایشگاه اشاره کرد.

گلفند^۱ (۲۰۰۴) در پژوهشی با بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، آن را بزرگترین نمایشگاه کتاب در سطح جهان معرفی کرده است. ویدهااس^۲ (۲۰۰۹) نیز نگاهی ۶۰ ساله به نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت انداخته و این نمایشگاه را رویدادی جهانی دانسته است. هولیچ^۳ (۲۰۱۳) در پژوهشی برای بررسی نمایشگاه کتاب فرانکفورت، از نظرات مربیان بهره برده و این نمایشگاه را رویدادی بزرگ و آن را فرصتی عالی برای یادگیری بیشتر دانسته است.

تاکنون پژوهش‌های زیادی در زمینه مقایسه وب‌سایت‌ها و نیز در خصوص مقایسه

1. Gelfand
2. Weidhaas
3. Hollich

وبسایت‌های نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب انجام گرفته است، ولیکن پژوهشی مجزا در زمینه مقایسه وبسایت نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب و یا حتی مقایسه وبسایت نمایشگاه‌ها صورت پذیرفته است. با توجه به بازدید هرچه بیشتر کاربران از وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب نسبت به سال‌های گذشته؛ عدم امکان بازدید مستقیم عده زیادی از علاقه‌مندان از نمایشگاه به دلایل مختلف چون دوری راه، مشغله کاری و مواردی از این قبیل؛ همچنین جستجو در منابع و ناشران برای آمادگی بیشتر جهت بازدید مستقیم از نمایشگاه این پژوهش صورت گرفت. با توجه به اینکه نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت در آلمان، به‌عنوان بزرگترین و مشهورترین نمایشگاه بین‌المللی کتاب در جهان شناخته می‌شود (حری، ۱۳۸۵)، بنابراین وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت مقایسه گردید.

بر این اساس اهداف پژوهش، بررسی ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت در جهت ارتقای صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است.

روش‌شناسی

روش پژوهش، تطبیقی و جامعه آماری شامل صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت است. جمع‌آوری داده‌ها براساس سیاهه واری است که ترکیبی از سیاهه واری پژوهشی و پژوهشگر ساخته است. در این پژوهش، از سیاهه‌های واری نانسی اور هارت^۱ (۱۹۹۸)، جو بارکر^۲ (۲۰۰۳)، و سوزان بک^۳ (۲۰۰۴) استفاده شد و با توجه به رویکرد این پژوهش، عناصری از آن حذف و عناصری نیز به آن اضافه گردید. در نهایت، سیاهه واری پژوهش شامل ۴۹ عنصر شد که ۲۲ عنصر آن در بخش ویژگی‌های ساختاری و ۲۷ عنصر دیگر در بخش ویژگی‌های محتوایی است. روایی و پایایی سیاهه واری نیز بررسی شد، بدین ترتیب که از روایی صوری^۴ و در نتیجه نظرات دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد، دانشجویان دکتری، و اعضای هیأت علمی در این خصوص استفاده شد و با توجه به دو گزینه‌ای بودن پرسش‌های سیاهه واری، از پایایی بازآزمایی^۵ استفاده شد. بدین صورت که سیاهه واری در دو نوبت زمانی با فاصله تعریف‌شده و با توجه به زمان برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت در ماه‌های اردیبهشت و اکتبر بررسی و ضریب ثبات ۰/۸۵ مشاهده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم‌افزار اکسل استفاده شده است.

1. Nancy Everhart
2. Joe Barker
3. Susan Beck
4. Face validity
5. Test-retest reliability

یافته‌ها

در ادامه ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت بررسی شده است:

- **قیاس ویژگی‌های ساختاری صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه**
صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به‌کارگیری ۲۲ عنصر از سیاهه واری در خصوص ویژگی‌های ساختاری بررسی شده است (جدول ۱).

جدول ۱. بررسی به‌کارگیری ویژگی‌های ساختاری در صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه

ردیف	ویژگی‌ها	نمایشگاه تهران		نمایشگاه فرانکفورت
		به‌کار گرفته	به‌کار نگرفته	به‌کار گرفته
۱	صفحه خانگی	*		
۲	نشانی دامنه	*		
۳	سازماندهی و طراحی مناسب	*		
۴	کادر جستجوی منابع	*		
۵	کادر جستجوی سایت	*		
۶	خوانا بودن متن و استفاده از فونت مناسب	*		
۷	رعایت املا و دستور زبان صحیح	*		
۸	بالا بودن سرعت بارگذاری مطالب	*		
۹	سهولت بازیابی توسط موتور جستجو	*		
۱۰	کادر ثبت‌نام	*		
۱۱	نقشه سایت		*	
۱۲	قابلیت تغییر زبان	*		
۱۳	امکان نظرسنجی در سایت	*		
۱۴	پیوند به صفحه خانگی نمایشگاه		*	*

نمایشگاه فرانکفورت		نمایشگاه تهران		ویژگی‌ها	ردیف
به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته		
	*		*	پیوند به دیگر نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۵
	*	*		پیوند به صفحه‌های اجتماعی	۱۶
	*	*		«پرسش‌های متداول» FAQ	۱۷
	*	*		«از ما پرسید»	۱۸
	*	*		آمار بازدیدکنندگان سایت	۱۹
	*		*	شماره تماس و پست الکترونیکی مدیران نمایشگاه	۲۰
	*		*	شماره تماس و پست الکترونیکی واحد اطلاع‌رسانی	۲۱
	*		*	شماره تماس و پست الکترونیکی مدیران سایت	۲۲
۱	۲۱	۷	۱۵	مجموع	
۴/۵۴	۹۵/۴۵	۳۱/۸۱	۶۸/۱۸	درصد	

با توجه به داده‌های جدول ۱، صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۶۸/۱۸ درصد و صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت ۹۵/۴۵ درصد از ویژگی‌های ساختاری سیاهه واریسی را به کار گرفته است.

- **قیاس ویژگی‌های محتوایی صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه**
صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به‌کارگیری ۲۷ عنصر از سیاهه واریسی در خصوص ویژگی‌های محتوایی بررسی شده است (جدول ۲).

جدول ۲. بررسی به کارگیری ویژگی‌های محتوایی در صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه

ردیف	ویژگی‌ها	نمایشگاه تهران		نمایشگاه فرانکفورت	
		به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته
۱	روزآمدسازی مرتب		*	*	
۲	معرفی برنامه‌های آینده نمایشگاه		*	*	
۳	تاریخچه نمایشگاه (آرشیو نمایشگاه‌های پیشین)		*	*	
۴	قیمت ورودی نمایشگاه برای گروه‌های مختلف		*	*	
۵	راهنمای جستجو		*	*	
۶	تاریخ برگزاری نمایشگاه و ساعت بازدید		*	*	
۷	جذابیت تصاویر و تبلیغات برای جذب مخاطبان		*	*	*
۸	ارائه توضیحات درباره نمایشگاه		*	*	
۹	فهرست منابع چاپی نمایشگاه		*	*	
۱۰	فهرست منابع الکترونیکی نمایشگاه		*	*	
۱۱	فهرست ناشران حاضر در نمایشگاه		*	*	
۱۲	فهرست موضوعی منابع		*	*	
۱۳	RSS		*	*	
۱۴	نقشه نمایشگاه		*	*	
۱۵	گروه بحث برخط		*	*	
۱۶	بازدید از نمایشگاه به صورت تور مجازی		*	*	
۱۷	جستجوی پیشرفته		*	*	
۱۸	گالری تصاویر نمایشگاه		*	*	
۱۹	نسخه موبایل جهت جستجو در منابع		*	*	
۲۰	تازه‌های کتاب		*	*	
۲۱	اخبار نمایشگاه		*	*	
۲۲	معرفی خدمات رفاهی به بازدیدکنندگان		*	*	
۲۳	معرفی خدمات به گروه‌های خاص (معلولان، نابینایان و ...)		*	*	*

ردیف	ویژگی‌ها	نمایشگاه تهران		نمایشگاه فرانکفورت	
		به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته
۲۴	معرفی بخش‌های مختلف نمایشگاه	*	*		
۲۵	راهنمای بازدیدکنندگان	*		*	
۲۶	معرفی برنامه‌های مد نظر در طول برگزاری نمایشگاه	*		*	
۲۷	تقویم نمایشگاه‌های بین‌المللی	*		*	
	مجموع	۱۷	۱۰	۲۵	۲
	درصد	۶۲/۹۶	۳۷/۰۳	۹۲/۵۹	۷/۴۰

بر این اساس، صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۶۲/۹۶ درصد و صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، ۹۲/۵۹ درصد از ویژگی‌های محتوایی سیاهه واریسی را به کار گرفته است.

- **قیاس مجموع ویژگی‌های محتوایی صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به‌کارگیری ۴۹ عنصر از سیاهه واریسی در خصوص مجموع ویژگی‌ها بررسی شده است (جدول ۳).**

جدول ۳. بررسی به‌کارگیری مجموعه ویژگی‌ها در صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه

ویژگی‌ها	نمایشگاه تهران		نمایشگاه فرانکفورت	
	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته
	درصد	مجموع	درصد	مجموع
ویژگی‌های ساختاری	۱۵	۷	۲۱	۱
ویژگی‌های محتوایی	۱۷	۱۰	۲۵	۲
مجموع ویژگی‌ها	۳۲	۱۷	۴۶	۳

با توجه به یافته‌های جدول ۳، صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۶۵/۳۰ درصد و صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، ۹۳/۸۷ درصد از مجموع ویژگی‌های سیاهه واریسی را به کار گرفته است.

نتیجه گیری

صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت از نظر ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها در رتبه پایین‌تری است. صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به ترتیب ۶۸/۱۸، ۶۲/۹۶ و ۶۵/۳ درصد از ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها را به‌کار برده است، در حالی که این رقم در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت به ترتیب ۹۵/۴۵، ۹۲/۵۹ و ۹۳/۸۷ درصد است. لازم به اشاره است پژوهش حاضر با پژوهش کولایان (۱۳۸۰) مطابقت دارد. در این پژوهش مانند پژوهش کولایان، ویژگی‌هایی چون راهنمای شرکت‌کنندگان و قابلیت کاوش چندگانه (جستجوی پیشرفته) در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه فرانکفورت مشاهده شد، ولیکن بعد از گذشت چندین سال، وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز این نقص را برطرف کرده و اکنون این ویژگی‌ها را در صفحه خانگی وبسایت خود به‌کار برده است.

بر این اساس و با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به‌ویژه ویژگی‌های محتوایی این وبسایت ارتقا یابد.

از ویژگی‌های ساختاری که باید در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مد نظر قرار گیرد می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- ارائه نقشه سایت در جهت دسترسی راحت‌تر و سریع‌تر کاربران به محتوای وبسایت و در نهایت، اتلاف وقت کمتر از سوی آنان؛
- وجود پیوند به صفحه‌های اجتماعی و صفحه خانگی نمایشگاه در جهت اشتراک‌گذاری اطلاعات و نیز صرفه‌جویی در زمان کاربران؛
- درج قسمت "پرسش‌های متداول" و "از ما بپرسید" در راستای شناخت و آگاهی هرچه بیشتر کاربران از زمان و نحوه برگزاری نمایشگاه؛ و
- امکان نظرسنجی و ارائه آمار بازدیدکنندگان سایت در راستای تعامل هرچه بیشتر کاربران و مدیران سایت و ارائه نقطه نظرات و پیشنهادات و نیز یادآوری نقاط قوت و ضعف نمایشگاه به مسئولان ذیربط است.

از جمله ویژگی‌های محتوایی که باید در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مورد توجه قرار گیرد موارد زیر را می‌توان بیان کرد:

- روزآمدسازی مرتب و دوره‌ای وبسایت و در نتیجه افزایش اعتماد و اطمینان بازدیدکنندگان سایت از اطلاعات ارائه‌شده و بهنگام بودن آن؛

- وجود گروه بحث برخط در راستای تعامل هرچه بیشتر کاربران با یکدیگر و استفاده از اطلاعات و تجارب همدیگر در بازدید از نمایشگاه؛
- جذابیت تصاویر و تبلیغات وبسایت نمایشگاه برای جذب مخاطبان و تشویق آنان به بازدید حضوری از نمایشگاه؛
- ارائه فهرست منابع الکترونیکی، فهرست موضوعی، و راهنمای جستجوی منابع نمایشگاه برای اطمینان دادن به بازدیدکنندگان از وجود منبع یا منابعی در نمایشگاه، قبل از بازدید حضوری و نیز امکان جستجوی محل ارائه مدرک در نمایشگاه؛
- معرفی برنامه‌های آینده و بخش‌های مختلف نمایشگاه در جهت آشنایی هرچه بیشتر کاربران با خدمات نمایشگاه و در نهایت، استفاده از این خدمات؛
- معرفی خدمات به گروه‌های خاص از جمله معلولان و نابینایان در راستای عملی کردن شعار معروف "هر خواننده‌ای کتابش" و
- ارائه تازه‌های کتاب نمایشگاه برای آن دسته از افرادی که مشتاقانه منتظر ارائه کتاب‌های جدید در نمایشگاه هستند.

امید است با اضافه شدن این ویژگی‌ها به ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نه تنها آمار بازدیدکنندگان وبسایت و رضایتمندی آنان افزایش یابد بلکه مشوق و انگیزه‌ای برای کاربران در جهت بازدید حضوری از نمایشگاه باشد.

در ضمن با توجه به میزان به‌کارگیری ویژگی‌های ساختاری و محتوایی در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی، صفحه خانگی این وبسایت به‌عنوان الگویی برای ارزیابی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران قرار گیرد و ویژگی‌های به‌کار گرفته‌شده و در یک گام بالاتر، ویژگی‌های به‌کار گرفته‌نشده آن را نیز مورد توجه قرار دهد.

مآخذ

- احمدی فصیح، صدیقه (۱۳۸۳). گزارش از هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران (۱۴-۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۳). فصلنامه کتاب، ۵۱، (۱)، ۲۱۳-۲۲۰.
- اسددرخت، مریم؛ نوذر، سمانه (۱۳۸۴). گزارش: هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران (۱۴-۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۴). فصلنامه کتاب، ۶۱، (۱)، ۲۱۱-۲۱۸.
- حری، عباس (۱۳۸۵). *دایرةالمعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی (ج ۲)*. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- عصاره، فریده؛ حیدری، غلام رضا؛ زارع‌فراشبندی، فیروزه؛ و حاجی زین‌العابدینی، محسن (۱۳۹۲). *از*

- کتاب سنجی تا وب سنجی: تحلیلی بر مبانی، دیدگاه‌ها، قواعد، و شاخص‌ها. تهران: کتابدار. فاطمی زاده، سمیه (۱۳۸۹). آسیب‌شناسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران طی سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۸۶ از دید متخصصان کتابداری شاغل در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های شهر تهران و ارائه راهکارهای پیشنهادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهراء، تهران.
- فدائی عراقی، غلامرضا (۱۳۹۳). مطالعات نمایشگاهی کتاب. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۰ (۷۶)، ۷-۱۰.
- کر، مارک (۱۳۸۰). تبلیغ کارآمد سایت وب. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران. کولاییان، فردین (۱۳۸۰). نمایشگاه کتاب فرانکفورت بزرگترین بازار تجارت اطلاعات/مروری بر نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت از ابتدا تاکنون. فصلنامه کتاب، ۴۶ (۲)، ۱۳۰-۱۳۹.
- مطلبی، داریوش (۱۳۸۱). گزارش: پنجاه و چهارمین نمایشگاه کتاب فرانکفورت ۲۰۰۲. فصلنامه کتاب، ۵۱ (۳)، ۱۷۳-۱۸۱.
- نجفی، عبدالله (۱۳۸۶). مطالعه تطبیقی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت ۴ الی ۸ اکتبر ۲۰۰۶ و مقایسه آن با نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران ۱۳۸۵. فصلنامه کتاب، ۶۹ (۱)، ۱۳۱-۱۵۲.
- Barker, J. (2003). *Evaluating Web Pages: Techniques to Apply & Questions Ask*. Retrieved July 27, 2015, from <http://www.lib.berkeley.edu/TeachingLib/Guides/Internet/Evaluate.html>
- Beck, S. (2004). *Evaluating a Web Site Checklist*. Retrieved July 27, 2015, from <http://www.library.illinois.edu/bix/pdf/genguide/WebEval.pdf>
- Everhart, N. (1998). Web page evaluation. *Teacher Librarian*, 25 (5), 22.
- Gelfand, J. (2004). Frankfurt Book Fair: Buch Messe 2004. *Library Hi Tech News*, 21 (10), 7-8.
- Hollich, S. (2013). Frankfurt Book Fair 2012: an educator's perspective. *New Library Word*, 114 (7, 8), 355-359.
- Weidhaas, P. (2009). The Frankfurt Book Fair: 60 Years and Still a Shining Example. *Publishing Research Quarterly*, 25 (1), 30-35.

استناد به این مقاله:

رستمی جمیل، فرهاد (۱۳۹۵). ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۷ (۲)، ۵۹-۷۰.